

összessége elé. A háború nem választotta el az emberiséget, hanem ellenkezőleg egybe forrasztotta. Hiába voltak a lövészárkok, hiába küzdöttünk mi haszontalan célokért, idegen osztályok büös céljaiért, megértés létesült köztünk és az emberiség között, amelyre nagy szükség volt.

(Dolgozni kell!)

El kell takarítani a múlt maradványait, most azonban nem szabad összetett kezekkel állni, dolgozni kell, még pedig erősen. Ha tudunk idegen célokért, idegen érdekekért dolgozni, akkor kettőzött szorgalommal kell dolgoznunk a magunk érdekében. (Éljenzés.) Az örömmámorban nem szabad megfélemlkezni arról sem, hogy ennek a mai nagy örömnapiak még vannak keserű árnyoldalai is, melyeket a múltból vettünk át. Külföldön még mindig azt hiszik, hogy nálunk a sötét reakció még megmaradt. Pedig nincs itt senki sem, aki meg ne volna győződve arról, hogy szakítani kell a régi rendszer hagyományai-val és új akcióra van szükség. Erről meg kell győzni a világot. Radiót, sürgönyt, távirót, telefont mind ennek a szolgálatába kell állítani, hogy eloszlassunk a külföldön minden félreértést. Meg kell értetniünk mindenkivel, hogy itt testvéri egyetértésben akarunk élni. Meg kell és meg fogja érteni az egész világ, ha a kontroverziák, amelyek a magyarajku és nem magyarajku népek között voltak, megszüntek. Wilson elnök elveit: a népek önrendelkezési jogát akarjuk megvalósítani. Teljesen szakítunk a régi piszkos diplomáciai szerződések rendszerével. Azt akarjuk, hogy a megkötendő szerződésekről az egész világ minden polgára tudjon.

Az ország öt oldalról is meg van támadva, holott csak egyetlen büne, hogy nem tudott elég korán szakítani a múlttal. A miniszterelnök bejelenté után, hogy fel fogja olvasni a szikratáviratot, amelyet a magyar népkormány ma küldött szét az egész világnak.

Most váratlanul Hock János emelkedett szólásra. Mielőtt a miniszterelnök ur felolvastatná a szikratáviratot — ugymond közlöm, hogy odakinn áll a tömeg, amely 12

óra várja, hogy az itt hozott határozatokat közöljük vele. A Nemzeti Tanács Bokányi Dezsőt, Jászi Oszkárt és Lovászy Mártont küldi ki, hogy kihirdessék a künn várakozó népnek a Nemzeti Tanács által elfogadott határozatokat. Bokányi, Jászi, Lovászy és a közönség egy része erre kivonul a kupolacsarnokból.

Nagy György jegyző felolvast ezután a szikratáviratot:

(A népkormány szikratávirata a világ népeire.)

A magyar népkormány távirata közli a civilizált emberiséggel, hogy a magyar nép egyhangú és ünnepélyes határozattal kimondta, hogy Magyarország magát köztársasággá nyilvánítja a magyar kormány a köztársaság megszületésének ünnepélyes órájában megállapítja, hogy a múlt büneiért a magyar nemzet nem felelős. A magyar népkormány felkéri az összes civilizált népeket, hogy a magyar nemzetet társként vegyék be a népek szövetségébe. Európa keletén 1849-ben alkotott magyar republika volt az első köztársaság, most pedig a világ népeire fordulunk azzal a kéréssel, hogy támogassák Magyarországot újjáalakításának nehéz munkájában. Magyarország viszonyait újjá akarja rendezni és reméli, hogy megtalálja az országban élő testvérm nemzetekkel való együttműködés lehetőségét.

Arra kérjük a civilizált népeket, hogy a magyar népköztársaság alakulását vegyék tudomásul és a nemzeti népköztársaságot ismerjék el a népek szövetségének egyenjogú tagjaként.

az egész világot, mindenkivel együtt éltünk. Mégis remélem, hogy azok a népek hogyha együtt voltak velünk a habsburgi rendszer alatt, velünk élnek majd a nemzetek szabad társadalmában is. Brantinghoz, Hendersonhoz és a világ összes szocialistáihoz fordulunk, hogy ne engedjék ezt a most kialakult demokráciát az antant imperiálisztái által megfojtani. Mi ebben a kormányban csak addig fogunk helyünkön maradni, csak addig fogunk dolgozni, ameddig azon uton marad, amelyet vázoltunk.

(A nemzetgyűlés berekesztése.)

Ezután Hock János a nemzetgyűlést berekesztette.

Mihály miniszterelnök alakja Hock János társaságában. A főbejárat vasrácsos kapujánál izgatottan sietett utána felesége, akit dr. Halász Lajos sajtófőnök vezetett biztos helyre, ahonnan láthatott és hallhatott mindent. Amikor Károlyit megpillantotta a tömeg, egetverő éljenzésben tört ki. A katonazenekar rázendített a Marseillaisere, majd ismét felzúgott a tömeg viharos, percekig tartó soha nem látott tüntetése. Károlyi födetlen fővel szemlélte egy darabig a diadalmában uszó népet, majd beszélni kezdett.

Győzött a magyar nép — mondta harsány hangon — győzött a forradalom. Megalkottuk a magyar népköztársaságot. Viharos, percekig tartó éljenzéssel fogadta ezt a közönség és kalaplengetve, kendődobogatással ünnepelte a rég várt szavakat. A magyar népakarat — folytatta Károlyi — egyetlen iránymutató a kormánynak és nincs más kívánságunk, mint ennek teljesítése. Biztosítani akarjuk Magyarországot szabadságát és a nép uralmát. (Nagy taps és éljenzés.) Dolgoznunk kell olyan intézmények létesítésénél, amelyek a magyar nép jogait biztosítják.

(Hock beszél.)

Károlyi minden mondatát orkányszerű, szünni nem akaró tapssal és éljenzéssel fogadta az óriási néptömeg. Mikor Károlyi Mihály befejezte beszédét, utána Hock János lépett az emelvényre. Messzeesengő hangját kétszeresen visszhangozták a hatalmas Országház-tér palotái. A szabadság — mondotta — nem kiváltság, hanem jog, amely megillet minden embert. Megérdemli, hogy éhezzenek és vérezenek érte. A mai napon kimondottuk, hogy nem ismerünk más fenséget, csak is a nép fenségét. Kimondottuk, hogy Magyar ország szabad, független köztársaság. Hock János utolsó szavaiba a Himnusz akkordjai vágtak közbe. Leröppentek a kalapok a fejeikről és előttünk lelkesedéstől és boldogságtól sugárzó arcok tengere mosolygott.

Garbay Sándor lépett ezután föl és ezt mondotta:

— Most még csak egyet kell mondani: dolgozni! Dolgozzunk mindnyájan, hogy biztosíthassuk a szabad, független köztársaság demokratikus haladását. Ezután a tömeg újra a Marseillaisere énekelte, karok emelkedtek, sapkák repültek a levegőbe. A tömeg szívvel-lelekkel kiáltotta:

— Dolgozni fogunk! Dolgozni fogunk!

Déli egy órakor véget ért a nagy ünnepség. Károlyi Mihály két kordon között indult a térra. A tömeg megrohanta a kordont, áttörte, Károlyit vállára emelte és végigvitte az Alkotmány-utcaig, úgy hogy a tömeg vállán tünt el az örvénylő sokaságban. Mikor a villamos mentén haladtak el, a villamos közönsége virágokat szórt rá. A katonák és cigányzenekarok közben folyton a Marseillaisere ját szóták. Az egész gyönyörű ünnepség a legnagyobb rendben zajlott le.

A köztársaság ünneplése Szegeden.

Az új Magyarország történelmi nagy ünnepéből Szeged városa is kivette a részét. Szombaton délelőtt tizenegy órakor, ugyanakkor, amikor a budapesti nemzetgyűlés a független köztársaságot proklamálta — megszűnt a városban a munka, a műhelyek-

A népköztársaság kihirdetése a parlament előtt

Bokányi kihirdette a népköztársaságot.

Kunfi Zsigmond: Mikor beszédemet elkezdtem, a háló, a kegyelet és a megindultság érzésével köszöntöm mindazokat, akiknek élete és munkássága ezt a mai napot megérlelte. A nép nevében vádat emelek azok ellen, akik a királyi hatalommal szolidaritásak voltak. Vádat emelek, mert Magyarországot összezesítették.

Ezután Bokányi kihirdette a kupolateremben hozott határozatokat és lelkesítette a tömeget. Bokányi beszéde után a katonazenekar a Himnuszot játszotta, amelyet a százezernyi tömeg lelkesen együtt énekelt a zenekarral, majd a Marseillaise következett. Majd Jászi miniszter a képviselőház épületének az egyik orszlánja, Lovászy a másik orszlánja előtt, Kennstock Károly államtitkár pedig az egyik ablakból mondott beszédet a néphez.

Körülbelül fél egy lehetett, amikor a külső aktusnak vége volt. A tömeg felett repülőgépek keringtek. Egyik repülőgépről virágokat szórtak a népre. Egyes szónokok eljutottak a kihirdető helyekre, az igazságügyminiszterium elé és az Andrássy-szobor talapzatára, ahol Csizmadia Sándor, Farkas István, Landler Jenő, Preusz Mór és Kitajka Lajos beszéltek a néphez. Mikor kihirdették a köztársaságot, az emberek levett kalappal, mámoros lelkesedéssel éljenztek, majd megszólaltak a zenekarok. Felzendült a Himnusz és a munkások komoly méltósággal énekelték a Marseillaisere.

(Károlyi a nép előtt.)

Időközben hírül vitték a kupolacsarnokba, hogy odakinn a tömeg türelmetlenkedik. Végül háromnegyed egy után feltűnt gróf Károlyi

STERNBERG HEGEDU
hangja páratlan!
BUDAPEST, VII, Rákóczi-ut 60., saját palota.

Tölcséres kitűnő hangú, legújabb rendszerű K 150. —
Újtalálmányú tölcsér nélküli „Etofon” beszélőgép becsukható te-
tővel a legökéletesebb K 300. —
Rendelésnél a pénz előre beküldendő.